

V Praze dne 2. dubna 2003

Určeno:

- všem krajským úřadům
- všem obecním úřadům obcí s rozšířenou působností

Věc: Stanovisko Ministerstva práce a sociálních věcí k organizačnímu zabezpečení sociálně-právní ochrany dětí na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností

Sociálně-právní ochrana dětí je souborem činností interdisciplinárního charakteru. Jedná se o náročný úsek státní správy, který zasahuje nejen do oblasti rodinného práva, ale rovněž do oblasti práva správního, občanského, trestního a práva sociálního zabezpečení. Proto je žádoucí, aby výkon sociálně-právní ochrany dětí byl v rámci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností zajišťován samostatným oddělením. Činnost oddělení sociálně-právní ochrany dětí (oddělení péče o rodinu a děti) každého obecního úřadu obce s rozšířenou působností by se přitom měla soustředit pouze na výkon sociálně-právní ochrany v rozsahu vyplývajícím ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Sociálně-právní ochrana dětí je totiž skutečně specifickou výsečí státní správy, která se po stránce obsahové i metodické významně odlišuje od ostatních úseků práce sociálních odborů na městských úřadech.

S ohledem na intenzitu výskytu nejrůznějších sociálně patologických jevů ve větších městech je vhodné, aby v těchto obcích s rozšířenou působností bylo vedle oddělení sociálně-právní ochrany dětí zřízeno také samostatné oddělení sociální prevence. Toto oddělení městského úřadu (magistrátu) se zaměří na sociálně-právní ochranu dětí s poruchami chování, dětí ohrožených sociálně patologickými jevy a dětí, na kterých byl spáchán trestný čin. Je samozřejmé, že při své činnosti musí oddělení sociální prevence úzce spolupracovat s oddělením sociálně-právní ochrany dětí.

Důležitým požadavkem je také specializace jednotlivých pracovníků oddělení sociálně-právní ochrany dětí na určitou agendu. To znamená, že obecní úřad obce s rozšířenou působností by měl disponovat pracovníky specializovanými zejména na terénní sociální práci, náhradní rodinnou péči, výkon opatrovnictví a poručenství a práci s dětmi s výchovnými problémy. Tomu by měl odpovídat rovněž počet pracovníků oddělení sociálně-právní ochrany dětí.

Zajišťování sociálně-právní ochrany dětí by nemělo být směřováno s činnostmi na úseku sociální péče o rodinu a děti, zejména s poskytováním peněžitých a věcných dávek sociální péče, které má v porovnání se sociálně-právní ochranou dětí odlišný

charakter a zákonný režim. Nejčastěji bývá s agendou sociálně-právní ochrany dětí spojováno poskytování příspěvku na výživu dítěte podle § 5 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, což nelze považovat za systémové řešení. V zásadě by pracovník zabývající se příspěvkem na výživu dítěte neměl být zařazen v oddělení sociálně-právní ochrany dětí. Jestliže se tak stane, pak je třeba trvat na tom, že pro vyřizování agendy příspěvku na výživu bude zvláště vyčleněn pracovník, který vedle této agendy nebude pověřen výkonem činností sociálně-právní ochrany dětí.

K výše uvedenému stanovisku je samozřejmě nutné přistupovat s vědomím, že zřizování a rušení odborů a oddělení obecního úřadu a stanovení rozdělení pravomocí v obecním úřadu je v kompetenci rady obce v souladu s § 102 odst. 2 písm. f) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

Milan Lipner
ředitel odboru rodinné politiky a sociální práce